

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/351/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2713208021
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 05. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daša Kontríková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2017:2713208021.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedu senátu: JUDr. Daša Kontríková a sudkýň: JUDr. Iveta Jankovičová a JUDr. Ľubica Bundzelová, v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, zastúpený: TOMÁŠ KUŠNÍR, s. r. o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 36 613 843, proti žalovanej: U. N., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E., o zaplatenie 1.872,01 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Skalica, č. k. 3C/14/2014-122 zo dňa 14. marca 2016, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie sa potvrdzuje.
- II. Žalovanej sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol a rozhodol, že žalovanej sa náhrada trov konania nepriznáva. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil aplikáciou § 497, § 502 ods. 1 veta prvá, § 503 ods. 1 a 2, § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka (ďalej len OZ), § 52 ods. 1 až 3, § 54 ods. 1, § 517 ods. 2, § 565, § 524 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), § 1, § 92 ods. 7 zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách, § 3 ods. 1, § 4 ods. 1, 4 zák. č. 258/2001 Z.z.. Vecne argumentoval tým, že podľa znenia § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka (v skratke OZ) v období od 1.4.2004 do 31.12.2007, to je v čase uzavretia zmluvy medzi Slovenskou sporiteľňou a. s. a žalovanou dňa 12.11.2004 (ktorá je upravená ako typ zmluvy v ObZ) táto pod definíciu spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 OZ nespádala ale zmluva je zmluvou spotrebiteľskou podľa § 23a zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení platnom v čase uzavretia zmluvy, keďže ide o zmluvu uzavretú podľa Obchodného zákonníka a jej charakteristickým znakom je, že sa uzatvárala vo viacerých prípadoch a je z nej zrejmé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvnil. V zmysle právneho poriadku Slovenskej republiky je spotrebiteľskou zmluvou. Nie je možné preto vyvodiť, že ustanovenia § 52 a nasledujúce v hlave V OZ sa vzťahujú výlučne iba na tam uvedené typy zmlúv a všeobecné ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách podľa § 52 a nasledujúcich ustanovení OZ treba aplikovať aj na spotrebiteľské zmluvy ako sú definované v § 23a zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, keďže ide o zmluvu o úvere, ktorá je upravená v § 497 ObZ z dôvodu, že na strane veriteľa vystupovala banka, podnikateľ poskytujúci úvery a na strane dlžníka (v procesnom postavení ako žalovaná), nekonajúca v rámci podnikateľskej činnosti, nepožadujúca poskytnúť úver pre výkon povolania dopadá na zmluvu o úvere aj zákon č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Zo zmluvy o úvere uzavretej medzi účastníkmi vyplýva, že peňažné prostriedky uvedené v zmluve sa poskytujú dočasne a spotrebiteľ (žalovaná) sa ich zaväzuje podľa podmienok zmluvy vrátiť (splatiť) podľa čl. II bodu 2 a zaväzuje sa uhradiť aj úrok vo výške 11,80% ročne. Je nepochybné, že veriteľom žalovanej pred postúpením pohľadávky bola podľa § 3 ods. 1 právnická osoba, banka, ktorej predmetom podnikania je aj poskytovanie úverov. Z transakcií na účte preukázané,

že veriteľ poskytol žalovanej finančné prostriedky do výšky 78.400,-Sk (2.602,40 eura) bez poplatku za poskytnutie úveru a žalovaná ich čerpala, splatila do výšky 1.446,92 eura a nesplatila 1.155,48 eura.

2. Slovenská sporiteľňa a.s. postúpila pohľadávku voči žalovanej žalobcovi zmluvou o postúpení pohľadávok, t.j. postupcom bola banka, postupníkom bol žalobca, t.j. nebankový subjekt. Súd v prvom rade riešil otázku, či je, alebo nie je žalobca v spore účastníkom aktívne legitimovaným v konaní.

3. Žalobca sa v konaní voči žalovanej domáhal splnenia záväzku, tvrdiac, že sa stal zo zmluvy o postúpení pohľadávky bankou novým veriteľom žalovanej. V konaní bolo zmluvou o úvere a zmluvou o postúpení pohľadávky preukázané, že pohľadávka vznikla zo zmluvy o úvere. Za rozhodné pri vyriešení otázky, či sa na základe zmluvy o postúpení pohľadávky stal žalobca veriteľom žalovanej, súd považoval skutočnosť, že postupcom bola banka, ktorej zákon o bankách v ustanovení § 92 ods. 8 zákona o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov ukladá povinnosť pred postúpením svojej pohľadávky niečo konať. Banke sa v ustanovení ukladá pred postúpením svojej pohľadávky vzniknutej z jej bankovej činnosti urobiť jednostranný právny úkon voči dlžníkovi pri jeho omeškaní.

4. V zmysle zmluvy o splátkovom úvere, uzavretej medzi SLSP a.s. a žalovanou bolo dohodnuté plnenie záväzku (dlhu) žalovanej v splátkach po 1.200,-Sk mesačne. V čl. V zmluvy o úvere v bode 2 dlžník vyhlasuje, že sa oboznámil so všeobecnými obchodnými podmienkami veriteľa, súhlasí s nimi a zaväzuje sa ich dodržiavať. Zmluva o úvere uzatvorená so žalovanou je formulárovou predtlačou so zmluvnými podmienkami vopred pripravenými veriteľom a takto predloženou žalovanej na prijatie. Úmysel žalovanej nesmeroval k prijatiu podmienky, že sa vzťah bude spravovať VOP a Obchodným zákonníkom a je vyvodené súdom, že sa dá usudzovať na nedostatok vôle konajúceho spotrebiteľa, nedostatok úmyslu konajúcej osoby, nedostatok slobodnej, určitej a vážnej vôle žalovanej uzatvoriť zmluvu s touto podmienkou a nedostatok nemôže zhojiť ani jej podpis na zmluve o úvere. Z formulácie podmienky v bode 2 a 3 čl. III zmluvy jednoznačne vyplýva, že žalovaná iba vyhlasuje, že sa oboznámila so súčasťami úverovej zmluvy, ktorými sú VOP, v zmluvnom vzťahu vystupovala žalovaná ako spotrebiteľ, na rozdiel od veriteľa, banky, ktorý podniká v oblasti bankovníctva a poskytovania úverov. Ako je uvedené, pri všeobecných obchodných podmienkach sa predpokladá, že každému, kto podniká v oblasti, ktorej sa dotýkajú, sú všeobecne známe a pre spotrebiteľa, konkrétne v zmluvnom vzťahu so žalovanou, nepodnikajúcu v tej oblasti ako banka sa nedá ani nepredpokladať, že jej VOP boli známe. Z týchto dôvodov sa VOP s dodatkom ani nemohli stať súčasťou zmluvy, t.j. nahradiť obsah zmluvy, upravujúcej práva a povinnosti účastníkov zmluvy o úvere. VOP a dodatok boli na dôkaz súdu predložené navyše bez podpisu žalovanej. Súd poukazuje na ustanovenie § 54 ods. 1, 2 OZ, podľa ktorého zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie a v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Žalovaná si podpisom aj tej časti zmluvy, podľa ktorej majú byť súčasťou zmluvy VOP, nahrádzajúce časť obsahu zmluvy zhoršila svoje postavenie, pretože iba pre veriteľa, znalého obchodného práva je výhodnejšie riadiť sa v zmluvnom vzťahu Obchodným zákonníkom.

5. V písomnom prejave žalobca z 20.4.2011, t.j. po podpise zmluvy o postúpení pohľadávok z 24.3.2011 sa uvádza, že žalobca vyhlasuje mimoriadnu splatnosť pohľadávky. Vyhlásenie celej pohľadávky za splatnú veriteľom je jednostranným právnym úkonom veriteľa, ktorým požaduje zaplatenie úveru jednorazovo, v dôsledku ktorého dlžník stráca výhodu splátok a dlžníkovi vzniká povinnosť v lehote určenej veriteľom splniť naraz svoj záväzok vrátiť poskytnuté finančné prostriedky. Súd s odkazom na ustanovenie § 565 OZ uvádza, že v konaní nebola žiadnym dôkazom preukázaná v ustanovení predpokladaná dohoda veriteľa a dlžníka, že veriteľ (v tomto prípade banka), keďže bolo dohodnuté v zmluve o úvere plnenie v splátkach, že jej vôbec vzniklo právo požadovať od dlžníka plnenie celého dlhu naraz. Banka by mohla žiadať a využiť právo veriteľa na zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky najneskôr do zročnosti najbližšie nasledujúcej splátky, iba vtedy, ak by to bolo so žalovanou dohodnuté a nemožno akceptovať právo banky uvedené pre prípady porušenia podmienok zmluvy zo strany dlžníka, uvedené iba vo VOP v dodatku z dôvodov už súdom v rozsudku uvedených, nakoľko VOP a dodatok sa nestali platnou súčasťou zmluvy o úvere. Do dňa 24.3.2011, t.j. do dňa podpísania zmluvy o postúpení pohľadávky uzavretej medzi bankou a žalobcom bola veriteľom žalovanej nepochybne banka a ako veriteľ ani nemohla pre neexistenciu zákonom predpokladanej dohody s dlžníčkou uplatniť právo na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru a nemohlo dôjsť k žiadnym

účinkom, s ktorými sa ustanovenie § 565 OZ spája. Pre neplatnosť ustanovení v zmluve o úvere ohľadom časti týkajúcich sa VOP, nemohol nadobudnúť právo na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti ani žalobca zmluvou o postúpení pohľadávky podľa zásady, že každý môže previesť na iného iba toľko práv, koľko mu zákon priznáva, resp. koľko sám má. Pokiaľ právny úkon odporuje zákonu, je neplatný a nemohol nastať účinok vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, ani odstúpenia od zmluvy, pretože aj tento spôsob ukončenia zmluvného vzťahu bol upravený iba vo VOP, v zmluve o úvere nie sú podľa § 4 ods. 1 písm. d) zákona o spotrebiteľských úveroch uvedené žiadne spôsoby zániku zmluvy. Žalovaná bola oprávnená pokračovať v plnení dlhu v splátkach. VOP ani dodatok žalovanú nezaväzovali a v konaní žalobca neunesol dôkazné bremeno tomu, že banka (veriteľ) dosiahol účinok voči dlžníkovi o jeho povinnosti splatiť dlh naraz v lehote určenej bankou. Súd má za to, že banka postúpila na žalobcu nesplátnú pohľadávku. Z daného súd vyvodil, že konečná splatnosť celého úveru v čase, keď podal žalobca návrh na súd (25.10.2013) ešte nenastala.

6. Súd posudzujúc ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách v časti týkajúcej sa písomnej výzvy banky podľa obsahu je podľa názoru súdu naviazané na čas plnenia. Za splátnú postúpenú pohľadávku bankou by bolo možné jej pohľadávku považovať vtedy, keď by v konaní bolo preukázané, že nastal deň alebo obdobie, počas ktorého má dlžník povinnosť veriteľovi plniť pred postúpením pohľadávky. Žalovať na súde možno iba splátnú pohľadávku a postúpenú v súlade so zákonom. Neplatný právny úkon banky, obsiahnutý v súčasnosti zmluvy o úvere a následne v zmluve o postúpení pohľadávky v súvislosti s porušeniami zmluvy zo strany dlžníka nemôže vyvolať ten účinok, že dlžník stratí výhodu splátok a v jeho dôsledku nemôže dôjsť ani platnému jednostrannému právnemu úkonu banky, ktorý má podľa zákona povinnosť voči dlžníkovi urobiť banka podľa ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách. Zmluva o postúpení pohľadávky je dvojstranný právny úkon, ktorým si banka a žalobca mienili upraviť svoje vzájomné práva a povinnosti. Zmluvu o postúpení pohľadávky súd vyhodnotil podľa § 39 OZ ako neplatnú a nedovolenú, z ktorej nemohol nadobudnúť žalobca právo veriteľa a domáhať sa od žalovanej, pretože bola v rozpore s § 92 ods. 8 zákona o bankách.

7. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP, úspešnej žalovanej trovy konania nevznikli, preto jej súd ich náhradu nepriznal.

8. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie žalobca z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a nedostatočného zistenia skutkového stavu. Uviedol, že rozhodnutie je síce rozsiahle, avšak neposkytuje dostatočné zdôvodnenie, z ktorého by bolo zrejmé, z akých zákonných dôvodov súd žalobu zamietol a poukázal na § 157 ods. 2 OSP. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia absolútne nerešpektuje skutkový a právny stav veci na základe čoho došlo zo strany súdu k odňatiu možnosti žalobcu konať pred súdom a porušeniu žalobcovho práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR v spojení s porušením práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. V súvislosti s nedostatkom aktívnej legitímácie poukazuje na skutočnosť, že v konaní predložil relevantné oznámenie postupcu žalovanému o postúpení pohľadávky, spolu s podacím hárkom, preukazujúcim odoslanie tejto písomnosti, ktoré bez ďalšieho zakladá jeho aktívnu legitímáciu. Zároveň poukázal na rozhodnutia a to rozsudok NS SR zo dňa 11.06.2003 sp. zn. 4 Obo 210/01, Uznesenie KS v Žiline zo dňa 30.11.2015, sp. zn. 8Co 564/2015, Uznesenie KS v Nitre zo dňa 27.06.2014, sp. zn. 9Co 133/2013. Spolu s podaním označeným ako „Výzva k úhrade a oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti“, ktorým žalobca vyzval žalovanú k dobrovoľnej úhrade dlžnej sumy, bolo žalovanej v jednej zásielke doručené aj oznámenie o postúpení pohľadávky, pričom o odoslaní tejto písomnosti predložil podací hárok. Žalobca zastáva názor, že aktívnu legitímáciu v konaní preukázal oznámením postupcu o postúpení pohľadávky. Zastáva tiež názor, že § 92 ods. 8 zákona o bankách nemožno spájať s aktívnou legitímáciou žalobcu ako postupníka pohľadávky. Účelom predmetného ustanovenia je úprava výnimiek z bankového tajomstva a nehovorí o podmienkach platnosti postúpenia pohľadávok, ale iba o podmienkach za splnenia ktorých nedochádza k porušeniu bankového tajomstva. Zo zákona nevyplýva, že podmienky uvedené v predmetnom ustanovení podmieňovali platnosť právneho úkonu postúpenia pohľadávky. Poukázal na názor doc. JUDr. Kristína Csacha, PhD. LL.M. publikovanom v časopise Súkromné právo č. 1/2015 a na rozhodnutie KS v Trenčíne zo dňa 24.4.2014 sp. zn. 19 C 34/2012. Doručenie písomnej výzvy banky dlžníkom v zmysle § 92 ods. 2 zákona o bankách nie je podmienkou pre platné postúpenie pohľadávky. S nedoručením takejto výzvy nemôže byť spojená sankcia v podobe neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávok, ale len sankcie vyplývajúce zo zákona o bankách, konkrétne zodpovednosť banky v zmysle § 50 ods. 1. S poukazom na to, že omeškanie žalovanej trvalo nepochybne viac ako

rok, právny predchodca žalobcu by konal v súlade s § 92 ods. 8 Zákona o bankách aj v takom prípade, ak by písomnú výzvu žalovanému nezasielal. Zo znenia § 92 ods. 8 zákona o bankách nevyplýva, že predmetom postúpenia môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktorá je už splatná. Predmetné ustanovenie je potrebné vykladať tak, že pokiaľ je dlžník v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku, môže banka postúpiť pohľadávku zodpovedajúcu celej výške peňažného záväzku, nie len časť, s ktorou je dlžník v omeškaní. V tejto súvislosti poukázal na Uznesenie KS v Banskej Bystrici sp. zn. 15 Co 511/2015 zo dňa 09.12.2015, rozhodnutie KS v Bratislave sp. zn. 8 Co 163/2015 zo dňa 29.05.2015, rozhodnutie KS v Žiline sp. zn. 7 Co 540/2015 zo dňa 04.11.2015. Právny predchodca žalobcu a žalovaná si časť obsahu zmluvy určili odkazom na VOP vypracované právnym predchodcom žalobcu. Skutočnosť, že žalovaná sa s VOP oboznámila, súhlasí s nimi a zaväzuje sa ich dodržiavať, potvrdila žalovaná svojím podpisom na zmluve o splátkovom úvere. V nadväznosti na uvedené žalobca považuje za nesporné, že právny predchodca žalobcu bol oprávnený vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pre nesplácanie úveru riadne a včas. Navyše takúto možnosť dával právnemu predchodcovi žalobcu zákon (§ 506 zák. č. 513/1991 Zb. OZ). Toto svoje právo nevyužil, pričom mimoriadnu splatnosť vyhlásil až žalobca a to podaním zo dňa 20.04.2011 označeným ako „Výzva k úhrade a oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru“. Postúpením pohľadávky sa stal sám žalobca veriteľom pohľadávky. Zosplatenie dlhu veriteľom znamená, že dlh už nie je možné zo strany dlžníka zaplatiť v splátkach. V dôsledku nesplnenia povinností dlžníkom sa stáva splatný celý dlh vyhlásením jeho zosplatenia. Táto skutočnosť však nemá žiadny vplyv na výšku, prípadne existenciu dlhu dlžníka, týka sa výlučne spôsobu zaplatenia jeho dlhu a závisí výlučne od vôle veriteľa. Poukázal na rozhodnutie KS v Trenčíne zo dňa 24.04.2014 sp. zn. 19C 34/2012 a KS v Bratislave zo dňa 29.05.2015 sp. zn. 8Co 163/2015. Na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil a žalobe žalobcu v celom rozsahu vyhovel, alebo rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

9. Vyjadrenie k odvolaniu žalobcu podané nebolo.

10. Odvolací súd vo veci rozhodoval podľa ustanovení zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), účinného od 01.07.2016, ktorým bol zrušený doterajší zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, pričom podľa § 470 ods. 1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP, právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

11. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou stranou sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. h CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

12. Predmetom nároku žalobcu je zaplatenie istiny vo výške 1.872,01 eura s príslušenstvom, pričom žalobca svoj nárok odvodzuje zo zmluvy o splátkovom úvere č. 0252389315 zo dňa 12.11.2004, pôvodne uzavretej medzi Slovenskou sporiteľňou a.s a žalovanou 12.11.2004. V zmysle úverovej zmluvy čerpala žalovaná úver vo výške 80.000,- Sk (2.655,51 eura), z tohto úveru splatila 1.446,92 eura. Žalobca nadobudol pohľadávku voči žalovanej na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 24.3.2011, v čase postúpenia pohľadávky banka evidovala voči žalovanej pohľadávku vo výške 3.956,67 eura. Po postúpení pohľadávky voči žalovanej žalobca dňa 10.5.2011 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru a od žalovanej sa domáha zaplatenia splátok splatných od 20.11.2010 do 20.9.2014 v počte 47.

13. Medzi účastníkmi nebolo sporné, že ide o zmluvu spotrebiteľskú, aj keď uzavretú podľa ustanovení Obchodného zákonníka. Pretože, ide o nárok zo spotrebiteľskej zmluvy, súd je oprávnený a povinný preskúmať právne úkony (zmluvy a ich súčasť) z hľadiska ich platnosti (resp. skúmať neprijateľné zmluvné podmienky v zmluvách a nároky žalobcov) ex offio. Súd je povinný ex offio skúmať, či došlo k

platnému postúpeniu pohľadávky v zmysle § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách a či je žalobca aktívne legitímovaný na podanie žaloby.

14. Z obsahu spisu je zrejmé, že listom zo dňa 12.04.2011 oznámila Slovenská sporiteľňa a.s., žalovanej, že na základe zmluvy o postúpení pohľadávok uzatvorenej dňa 24.03.2011 postúpila svoju pohľadávku vo výške 3.956,67 eura s príslušenstvom spoločnosti EOS KSI Slovensko, s.r.o. Zo Zmluvy o postúpení pohľadávok č. 0568/2011/CE zo dňa 24.03.2011 vyplýva, že medzi postupcom Slovenskou sporiteľňou a.s. a postupníkom EOS KSI Slovensko, s.r.o., došlo podľa § 524 a nasl. OZ k postúpeniu pohľadávok špecifikovaných v Prílohe č. 1 k zmluve. V zmysle Prílohy č. 1 k Zmluve o postúpení pohľadávok č. 0568/2011/CE zo dňa 24.03.2011, predmetom postúpenia bola pohľadávka v celkovej výške ku dňu postúpenia 3.956,67 eura, z čoho istina bola 3.700,88 eura, úroky boli celkom 255,79 eura. Výzvou k úhrade a oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 20.04.2011 oznámil žalobca žalovanej, že podľa podmienok dohodnutých v zmluve o úvere mal byť poskytnutý úver splácaný formou splátok riadne a včas. Vzhľadom na to, že táto zmluvná povinnosť bola porušená, ako nový veriteľ jej oznamuje vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru ku dňu 20.04.2011. Touto cestou žiada o okamžité uhradenie dlžnej čiastky na jeho účet najneskôr do 04.05.2011. Podľa listiny, pokusu o zmier, zo dňa 04.10.2013, žalobca vyzval žalovanú o uhradenie dlžnej sumy z poskytnutého úveru v sume spolu 5.462,94 eura (neuhradený úver 3.700,88 eura, zákonný/zmluvný úrok 1.506,27 eura a úrok z omeškania 255,79 eura), najneskôr do 11.10.2013.

15. Podľa § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

16. Banka je v prípade porušenia zmluvnej povinnosti dlžníka splácať úver riadne a včas oprávnená vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, po doručení výzvy dlžníkovi, za podmienok stanovených v zákone o bankách, alebo zmluvu o úvere vypovedať, prípadne od nej odstúpiť, v súlade so všeobecnými obchodnými podmienkami. Banka túto možnosť v danom prípade nevyužila a žalobcovi postúpila pohľadávku bez toho, aby úver nadobudol mimoriadnu splatnosť, resp. aby zmluvný vzťah zanikol inak (výpoveďou, odstúpením). Pokiaľ ale nebola vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru, resp. pokiaľ zmluvný vzťah nezanikol výpoveďou alebo odstúpením od zmluvy, nie je možné urobiť záver o tom, že by predmetný úver bol ku dňu postúpenia splatný. Splatnými do tej doby sa mohli stať len jednotlivé splátky úveru, so zaplatením ktorých bola žalovaná v omeškaní.

17. Z § 92 ods. 8 zákona o bankách vyplýva, že banka môže postúpiť inému subjektu iba tú časť pohľadávky, ktorá zodpovedá nesplácanému dlhu. Dôvodová správa k tomuto ustanoveniu (pôvodne išlo o § 92 ods. 7) doslova uvádza: „V ods. 7 sa upravuje možnosť použiť inštitút postúpenia svojej pohľadávky zodpovedajúcej nesplácanému dlhu a to aj osobe, ktorá nie je bankou.“ Pokiaľ teda banka postúpila predmetnú pohľadávku z úveru v celom rozsahu žalobcovi, postupovala v rozpore s § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách. Totiž, keďže ku dňu postúpenia pohľadávky nebol splatným celý úver (nedošlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti), banka nebola oprávnená postúpiť svoju pohľadávku z úveru, vrátane úrokov z neho v celosti inému subjektu. Zmluva o postúpení pohľadávok z 24.03.2011 je preto neplatným právnym úkonom v zmysle § 39 OZ (pre rozpor so zákonom).

18. Podľa názoru odvolacieho súdu úpravou § 92 ods. 8 (predtým 7) mal zákonodarca na mysli oprávnenie banky postúpiť časť peňažného záväzku, s ktorým je dlžník po stanovenú dobu napriek písomnej výzve banky v omeškaní. Uvedené ustanovenie by banku malo motivovať k tomu, aby

podnikla určité kroky smerujúce k ukončeniu záväzkového vzťahu pri dlhodobom nesplácaní úveru dlžníkom a nemala by len počas celého trvania zmluvy každý mesiac pripisovať na účet dlžníka úroky, poplatky, úroky z omeškania a rôzne iné sankcie, aby sa dlh neustále zvyšoval. Takéto správanie banky nespĺňa požiadavku prístupu s odbornou starostlivosťou, ako to vyplýva zo zákona o ochrane spotrebiteľa. Nie je v záujme spotrebiteľa, aby po uzavretí úverovej zmluvy s bankou táto kedykoľvek, počas trvania záväzkového vzťahu postupovala pohľadávku voči spotrebiteľovi tretej osobe, ktorá napríklad nepodlieha dozoru a dohľadu NBS. Takéto konanie banky by sa priečilo účelu a zmyslu zákona o bankách, keďže poskytovanie úverov a ich správa je špecifickou, osobitne právnym predpisom upravenou činnosťou.

19. Ustanovenie § 525 ods. 1 OZ zakazuje postúpiť okrem iného také pohľadávky, ktorých obsah by sa zmenou veriteľa zmenil. Pohľadávky banky voči svojim klientom treba považovať práve za takýto druh pohľadávok. S každou pohľadávkou banky voči klientovi sú totiž neoddeliteľne spojené špecifické povinnosti a požiadavky kladené na podnikanie bánk v zmysle § 27 a nasl. zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, ako aj obsiahle bankové tajomstvo (§ 91 a nasl. cit. zákona). Tieto požiadavky a povinnosti nevyplyvajú pre banku zo zmluvy s klientom, ale priamo zo zákona. Postúpením pohľadávky z banky na inú osobu, ktorá týmto požiadavkám nepodlieha, sa tak podstatným spôsobom mení obsah právneho vzťahu medzi veriteľom-postupníkom a dlžníkom v porovnaní so vzťahom medzi veriteľom-postupcom (bankou) a dlžníkom. Preto treba principiálne vychádzať z toho, že ustanovenie § 525 ods. 1 OZ bráni postupovaniu pohľadávok z takých právnych vzťahov, v ktorých je veriteľ povinný zo zákona zachovávať mlčanlivosť o záležitostiach dlžníka. Vzhľadom na uvedenú zákonnú výlukú ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. dovoľuje banke postúpiť jej pohľadávky voči klientovi za splnenia určitých podmienok. V zmysle citovaného ustanovenia tak predpokladom postupiteľnosti pohľadávky banky na inú osobu je, aby bol ohľadom tejto pohľadávky klient v omeškani aspoň 90 dní a aby ho banka na jej splnenie písomne vyzvala. Ak tieto predpoklady nie sú splnené, pohľadávka banky nie je postupiteľná, pretože tomu bráni už citované ust. § 525 ods. 1 OZ. Ak určitá pohľadávka nie je postupiteľná (teda jej postúpenie je objektívne neprípustné, zakázané), potom jej „postúpenie“ je svojím obsahom a účelom v priamom rozpore so zákonom a ako také je neplatné v zmysle § 39 OZ a to nielen medzi stranami zmluvy o postúpení, ale aj navonok, voči dlžníkovi.

20. Z uvedeného potom vyplýva, že na rozpor postúpenia s § 525 OZ a § 92 ods. 8 zákona o bankách, ktoré má za následok absolútnu neplatnosť postúpenia, prihliada súd aj bez námietky, z úradnej povinnosti. Ďalej z toho vyplýva, že ak je pre platnosť postúpenia v týchto prípadoch potrebné splniť určité podmienky, ako napr. tie uvedené v § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z., je postupník v súdnom konaní, v ktorom takto postúpenú pohľadávku uplatňuje, povinný v zmysle § 120 ods. 1 OSP (platného a účinného v čase rozhodnutia súdom prvej inštancie) tvrdiť a dokázať predpoklady svojej aktívnej legitímácie, teda okrem iného aj splnenie podmienok platného postúpenia. Postupník, ktorému bola pohľadávka postúpená bankou, je tak v zmysle uvedeného povinný tvrdiť a dokázať, že pred postúpením pohľadávky banka klienta (dlžníka) písomne vyzvala na splnenie jeho záväzku a klient napriek tomu zostal v omeškani so splatením svojho záväzku aspoň 90 dní. Nepreukázanie týchto skutočností má za následok nedokázanie aktívnej legitímácie postupníka.

21. Vzhľadom na uvedenú argumentáciu odvolací súd v súlade s ustanovením § 387 ods. 1 a 2 CSP rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil.

22. Žalovaná má voči žalobcovi podľa § 255 ods. 1 CSP a § 396 ods. 1 CSP nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnej výške, vzhľadom na to, že žalovaná bola v odvolacom konaní v celom rozsahu úspešná. Z dôvodu, že žalovaná ale preukázateľne a účelne nevynaložila žiadne výdavky v súvislosti s týmto odvolacím konaním, ako to predpokladá § 251 CSP, odvolací súd jej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal s poukazom na čl. 4 ods. 2 CSP.

23. Senát odvolacieho súdu tento rozsudok prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).